DOMSTOLENS DOM (ANDEN AFDELING)
AF 15. MARTS 1978 [1]

Maria Frangiamore
mod Office national de l'emploi
(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af den belgiske Cour de cassation)

Sag 126/77

Sammendrag

Social sikring af vandrende arbejdstagere — arbejdsløshed — erhvervelse af ret til ydelser — sammenlægning af forsikrings eller beskæftigelsesperioder — beskæftigelsesperioder, der kan anses for forsikringsperioder — betingelser

(Rådets forordning nr. 1408/71, artikel 1, litra r) og artikel 67, stk. 1)

En beskæftigelsesperiode, der er tilbagelagt efter lovgivningen i en anden medlemsstat end den, hvorunder den kompetente institution hører, og som ifølge denne lovgivning betegnes eller anerkendes som en forsikringsperiode, er ikke undergivet betingelsen i artikel 67, stk. 1 *in fine* i forordning nr. 1408/71.

I sag 126/77

angående en anmodning, som i medfør af EØF-traktatens artikel 177 af den belgiske Cour de cassation er indgivet til Domstolen for i den sag, der verserer for nævnte ret mellem

MARIA FRANGIAMORE

og

OFFICE NATIONAL DE L'EMPLOI

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 67, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juli 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet (EFT 1971 (II), s. 366; org.ref. JO L 149 af 5. 7. 1971, s. 2)

afsiger

1 — Processprog: Fransk.

DOMSTOLEN (anden afdeling)

sammensat af: afdelingsformanden M. Sørensen, dommerne A. J. Mackenzie Stuart og A. Touffait,

generaladvokat: F. Capotorti
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

DOM

Sagsfremstilling

Sagens faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb og de i medfør af artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen afgivne indlæg kan sammenfattes således:

I — Faktiske omstændigheder og retsforhandlingernes forløb

Efter at sagsøgerinden i hovedsagen, som er italiensk statsborger, havde været beskæftiget i Italien som husassistent fra 21. december 1958 til 4. november 1973, arbejdede hun fra den 27. august 1973 til 30. november 1973 83 dage i en virksomhed i Belgien.

Efter at hun var blevet arbejdsløs i Belgien, indgav hun i december 1973 anmodning om arbejdsløshedsdagpenge.

I henhold til artikel 118 i kongelig anordning af 20. december 1963 om beskæftigelse og arbejdsløshed *(Moniteur,* 18. 1. 1964, *Pasinomie* 1963, III. s. 1615) skulle den pågældende for at kunne oppebære arbejdsløshedsdagpenge og på grund af sin alder inden for de sidste 27 måneder forud for sin anmodning, det vil sige mellem 3. september 1971 og 2. december 1973, have tilbagelagt 450 arbejdsdage eller hermed ligestillede dage.

De 83 arbejdsdage, som hun havde tilbagelagt i Belgien, var ikke tilstrækkeligt til at erhverve ret til arbejdsløshedsdagpenge efter belgisk lovgivning.

Den pågældende anmodede herefter i medfør af artikel 67 i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 om, at de belgiske perioder blev sammenlagt med de perioder, som hun havde tilbagelagt i Italien som »addetta ai servizi domestici«, og som i Italien for så vidt angår perioden fra 2. juli 1972 til 4. august 1973 ifølge dekret fra republikkens præsident nr. 1403 af 31. december 1971 (G.U., 10. 4. 1972, nr. 94) anses for arbejdsløshedsforsikringsperioder.

Artikel 67 i forordning (EØF) nr. 1408/71, som fastsætter reglerne for sammenlægning af perioder med hen-

blik på erhvervelse af ret til arbejdsløshedsdagpenge lyder således:

»1. Den kompetente institution i en medlemsstat, efter hvis lovgivning erhvervelse, bevarelse eller generhvervelse af ret til ydelser er betinget af, at der er tilbagelagt forsikringsperioder, skal i fornødent omfang medregne forsikrings- eller beskæftigelsesperioder, der er tilbagelagt efter enhver anden medlemsstats lovgivning, som om det drejer sig om forsikringsperioder, der var tilbagelagt efter den for denne institution gældende lovgivning, dog forudsat at beskæftigelsesperioderne ville være blevet anset for forsikringsperioder, hvis de havde været tilbagelagt efter denne lovgivning.

2. Den kompetente institution i en medlemsstat, efter hvis lovgivning erhvervelse, bevarelse eller generhvervelse af ret til ydelser er betinget af, at der er tilbagelagt beskæftigelsesperioder, skal i fornødent omfang medregne forsikrings- eller beskæftigelsesperioder, der er tilbagelagt efter lovgivningen i enhver anden medlemsstat, som om det drejede sig om beskæftigelsesperioder, der var tilbagelagt efter den for denne institution gældende lovgivning«.

Office national de l'emploi, den kompetente belgiske institution, afslog at foretage denne sammenlægning under henvisning til, at de af en husassistent tilbagelagte arbejdsdage ikke efter belgisk lovgivning (artikel 5 i kongelig anordning af 28. 11. 1969, *Moniteur* 5. 12. 1969, Pasinomie, 1969, s. 1849), kan beregnes ved anvendelse af artikel 118 og 120 i overnævnte kongelige anordning af 20. december 1963.

Den pågældende anlagde herefter sag ved Tribunal de travail de Liège, som ved dom af den 23. september 1975 dømte Office national de l'emploi til at betale sagsøgerinden arbejdsløshedsdagpenge fra den 3. december 1973.

Den 29. juni 1976 ophævede ankeinstansen, Cour de travail de Liège, imidlertid denne dom og stadfæstede institutionens afslag. Denne ret fastslog, at artikel 67, stk. 1, uanset artikel 1, litra r) og litra s) i forordning (EØF) nr. 1408/71 bestemmer, at beskæftigelses- eller forsikringsperioder, som er tilbagelagt i Italien, kun kan medregnes ved arbejdsløshedsforsikring i Belgien, såfremt de ville anses som forsikringsperioder, hvis de havde været tilbagelagt ifølge belgisk lovgivning.

Sagen blev i sidste instans indbragt for Cour de cassation i Belgien, som ved dom af 19. september 1977 besluttede at udsætte sagen og forelægge De Europæiske Fællesskabers Domstol følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal bestemmelsen i artikel 67, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971 fra Rådet for De europæiske Fællesskaber, i henhold til hvilken en medlemsstat kun skal medregne en beskæftigelsesperiode, der er tilbagelagt efter lovgivningen i en anden meldemsstat, såfremt denne beskæftigelsesperiode ville være blevet anset for en forsikringsperiode, hvis den havde været tilbagelagt efter lovgivningen i den første medlemsstat, fortolkes således, at denne betingelse skal være opfyldt, selv om beskæftigelsesperioden anses for en forsikringsperiode i den anden stat?«

Det skal bemærkes, at Cour de cassation i sin forelæggelsesdom lægger til grund, at den gældende lovgivning (i det foreliggende tilfælde den belgiske lovgivning) gør retten til ydelser betinget af, at der er tilbagelagt forsikringsperioder.

Ved kendelse af 1. februar 1978 fra Domstolens præsident er sagen blevet henvist til anden afdeling.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen (anden afdeling) besluttet at indlede mundtlige forhandlinger uden forudgående bevisførelse.

II — Sammenfatning af indlæg i henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen

Sagsøgerinden i hovedsagen har anført, at der ifølge artikel 67 i forordning (EØF) nr. 1408/71 med henblik på erhvervelse, bevarelse eller generhvervelse af ret til arbejdsløshedsydelser, kan medregnes såvel *forsikringsperioder* (stk. 1) som *beskæftigelsesperioder* (stk. 2), der er tilbagelagt i henhold til enhver anden medlemsstats lovgivning. Betingelsen i artikel 67, stk. 1, om at beskæftigelsesperioder kun kan medregnes, hvis de af den kompetente institution anses for forsikringsperioder, gælder altså kun for de beskæftigelsesperioders vedkommende, som ikke er forsikringsperioder i henhold til den lovgivning, hvorefter de er tilbagelagt.

Sagsøgerinden i hovedsagen har fra 21. december 1958 til 4. august 1973 tilbagelagt beskæftigelsesperioder i Italien som husassistent. Da husassistenter siden 1. juli 1972 har været arbejdsløshedsforsikret i Italien, kan kun beskæftigelsesperioden fra 2. juli 1972 til 4. august 1973 anses som gyldig forsikringsperiode.

Selv om denne arbejdsperiode ikke var gyldig i Belgien som beskæftigelsesperiode, da husassistenter i Belgien ikke er forsikret mod arbejdsløshed, er den gyldig som forsikringsperiode i henhold til artikel 1, litra r) i forordning nr. 1408/71. Efter denne bestemmelse skal den kompetente institution nemlig vurdere forsikringsperiodernes gyldighed efter lovgivningen i den stat, hvor de pågældende perioder er tilbagelagt.

I medfør af artikel 67, stk. 1, i forordning nr. 1408/71, sammenholdt samme forordnings artikel 1, litra r) burde den belgiske institution altså have anerkendt, at italienske forsikringsperioder var gyldige med henblik på erhvervelse af retten til arbejdsløshedsydelser.

Domstolen har allerede truffet en tilsvarende afgørelse i dom af 6. juni 1972 i sag 2/72, *Murru* (Recueil 1972, s. 338).

Sagsøgerinden i hovedsagen har konkluderet, at en institution i en medlemsstat, som anvender artikel 67, stk. 1, i forordning (EØF) nr. 1408/71, og som gør anerkendelse af beskæftigelsesperioder, tilbagelagt på en anden medlemsstats område, betinget af, at disse beskæftigelsesperioder ville være blevet anset for forsikringsperioder, hvis de havde været tilbagelagt efter institutionens egen lovgivning, skal anse beskæftigelsesperioderne, som er tilbagelagt efter en anden medlemsstats lovgivning, for gyldige forsikringsperioder, såfremt disse beskæftigelsesperioder anerkendes som forsikringsperioder i den lovgivning, efter hvilken de er tilbagelagt.

Efter at Kommissionen har understreget, at artikel 67, stk. 1, i forordning (EØF) nr. 1408/71, med undtagelse af visse rent formelle ændringer, svarer artikel 33, stk. 2 og 3, i den tidligere forordning nr. 3, har den anført, at den ligestilling af udenlandske perioder, som er nødvendig med henblik på sammenlægning i den stat, hvis lovgivning finder anvendelse, fastslås på følgende måde ved *arbejdsløshed:*

a) Når den gældende lovgivning kræver, at der er tilbagelagt *forsikringsperioder,* åbner artikel 67, stk. 1, to muligheder.

   For det første kan forsikringsperioder efter artikel 1, litra r) sammenlægges, det vil sige forsikringsperioder, som i en anden medlemsstat betegnes eller anerkendes som forsikringsperioder.

   For det andet åbner den mulighed for at sammenlægge sådanne forsikringsperioder med beskæftigelsesperioder, der betegnes eller anerkendes som sådanne i en anden medlemsstat. I så fald, og det er netop det tilfælde, fortolkningsspørgsmålet angår, sammenlægges disse beskæftigelsesperioder imidlertid kun, såfremt

de ville være blevet anset for forsikringsperioder, hvis de havde været tilbagelagt efter lovgivningen i den stat, hvor sammenlægningen foretages.

b) Når den gældende lovgivning derimod kræfer, at der er tilbagelagt *beskæftigelsesperioder,* giver artikel 67, stk. 2, mulighed for sammenlægning af forsikringsperioder eller beskæftigelsesperioder og indeholder ikke for de sidstnævnte perioders vedkommende den i artikel 67, stk. 1 *in fine* nævnte betingelse.

Kommissionen har anført, at Cour de cassation i sin forelæggelsesdom går ud fra, dels at den gældende lovgivning (i dette tilfælde den belgiske) gør erhvervelse af retten til ydelse betinget af, at der er tilbagelagt *forsikringsperioder,* og dels at den periode sagsøgerinden har tilbagelagt i Italien som husassistent, i Italien betragtes som en *forsikringsperiode.*

Kommissionen har henvist til Domstolens dom i *Murru*-sagen og har anført, at der ved afgørelsen af, om en beskæftigelsesperiode skal anses som forsikringsperiode efter artikel 1, litra r) og artikel 67, stk. 1 »skal lægges den lovgivning til grund, efter hvilken denne periode er tilbagelagt«.

Af denne grund kan den i artikel 67, stk. 1 *in fine,* opstillede betingelse ikke gælde.

Heraf følger, at den belgiske institution, som anvender en lovgivning, hvorefter *forsikringsperioder* medregnes i henhold til artikel 67, stk. 1, alene skal konstatere, at den pågældende periode er en *forsikringsperiode,* selv om denne efter belgisk lovgivning kun er en beskæftigelsesperiode, der ikke anses som forsikringsperiode. Kommissionen har konkluderet, at det stillede spørgsmål bør besvares således:

»Betingelsen i artikel 67, stk. 1, i forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 fra Rådet for De europæiske Fællesskaber, hvorefter en medlemsstat kun skal medregne en beskæftigelsesperiode, der er tilbagelagt efter en anden medlemsstats lovgivning, såfremt denne beskæftigelsesperiode ville være blevet anset for en forsikringsperiode, hvis den havde været tilbagelagt efter lovgivningen i den første medlemsstat, gælder ikke, når denne beskæftigelsesperiode anses for en forsikringsperiode i den anden medlemsstat«.

III — Mundtlige forhandlinger

I retsmødet den 9. marts 1978, har Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, repræsenteret af sin befuldmægtigede J.-C. Séché, afgivet mundtligt indlæg.

Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet samme dag.

Præmisser

1 Ved dom af 19. september 1977, indgået til Domstolen den 24. oktober 1977, har Belgiens Cour de cassation i medfør af EØF-traktatens artikel 177, stillet et spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 67, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juli 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der

flytter inden for Fællesskabet (EFT 1971 (II), s. 36; org.ref. JO L 149, 1971, s. 2);

2 Artikel 67 i forordning nr. 1408/71, som fastsætter reglerne for sammenlægning af perioder med henblik på erhvervelse af ret til ydelser ved arbejdsløshed, lyder i stk. 1 således:

»1. Den kompetente institution i en medlemsstat, efter hvis lovgivning erhvervelse, bevarelse eller generhvervelse af ret til ydelser er betinget af, at der er tilbagelagt forsikringsperioder, skal i fornødent omfang medregne forsikrings- eller beskæftigelsesperioder, der er tilbagelagt efter enhver anden medlemstats lovgivning, som om det drejedede sig om forsikringsperioder, der var tilbagelagt efter den for denne institution gældende lovgivning, dog forudsat at beskæftigelsesperioderne ville være blevet anset for forsikringsperioder, hvis de havde været tilbagelagt efter denne lovgivning«,

3 ifølge forordningens artikel 1, litra r) betyder udtrykket »forsikringsperiode« »bidrags — eller beskæftigelsesperioder, der i den lovgivning, efter hvilken de er tilbagelagt ... betegnes eller anerkendes som forsikringsperioder«

4 spørgsmålet fra Belgiens Cour de cassation er, om betingelsen i artikel 67, stk. 1 *in fine*, også gælder, selv om den pågældende beskæftigelsesperiode efter lovgivningen i den medlemsstat, hvor den er tilbagelagt, anses for en forsikringsperiode.

5 En vandrende arbejdstagers ret efter artikel 67, stk. 1, til at kræve, at en kompetent institution i en medlemsstat sammenlægger de forsikrings- eller beskæftigelsesperioder, han har tilbagelagt efter en anden medlemsstats lovgivning, veksler efter de pågældende perioders art;

6 ifølge denne bestemmelse kan der nemlig dels foretages sammenlægning af forsikringsperioder i den i artikel 1, litra r) angivne betydning, og dels af rene beskæftigelsesperioder, der betegnes eller anerkendes som sådanne i en anden medlemsstat end den, hvorunder den kompetente institution hører;

7 i sidstnævnte tilfælde sammenlægges beskæftigelsesperioderne, således som det fremgår af ordlyden af artikel 67, kun såfremt de ville være blevet anset

for forsikringsperioder, hvis de havde været tilbagelagt efter lovgivningen i den kompetente stat;

8 denne betingelse gælder derimod ikke ved sammenlægning af forsikringsperioder i den i forordningens artikel 1, litra r) angivne betydning;

9 det fremgår desuden af forordningens artikel 1, litra r), at der ved afgørelsen af, om en beskæftigelsesperiode, ved anvendelse af sammenlægningsreglen i artikel 67, stk. 1, skal anses for en forsikringsperiode, skal lægges den lovgivning til grund, efter hvilken denne periode er tilbagelagt.

10 Det følger således af det anførte, at en beskæftigelsesperiode, der er tilbagelagt efter lovgivningen i en anden medlemsstat end den, hvorunder den kompetente institution hører, og som ifølge denne lovgivning betegnes eller anerkendes som en forsikringsperiode, ikke er undergivet betingelsen i artikel 67, stk. 1 *in fine*, i forordning nr. 1408/71.

Vedrørende sagsomkostningerne

11 De omkostninger, der er afholdt af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres;

12 da retsforhandlingerne i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelser om sagsomkostningerne.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (anden afdeling),

vedrørende det spørgsmål, som er forelagt den af Belgiens Cour de cassation ved dom af 19. september 1977, for ret:

En beskæftigelsesperiode, der er tilbagelagt efter lovgivningen i en anden medlemsstat end den, hvorunder den kompetente institution

hører, og som ifølge denne lovgivning betegnes eller anerkendes som en forsikringsperiode, er ikke undergivet betingelsen i artikel 67, stk. 1 *in fine*, i forordning nr. 1408/71.

Sørensen Mackenzie Stuart Touffait

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 15. marts 1978.

A. Van Houtte
Justitssekretær

M. Sørensen
Formand for anden afdeling

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT F. CAPOTORTI FREMSAT DEN 9. MARTS 1978 [1]

Hr. Præsident,
Høje Ret.

1. Spørgsmålet fra den belgiske Cour de cassation angår udtrykkeligt kun artikel 67, stk. 1, i Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971. Domstolen anmodes i det væsentlige om at fortolke den betingelse, som er anført i slutningen af nævnte stykke.

Af hensyn til klarheden skal jeg citere dette stykke i sin helhed:

»1. Den kompetente institution i en medlemsstat, efter hvis lovgivning erhvervelse, bevarelse eller generhvervelse af ret til ydelser er betinget af, at der er tilbagelagt forsikringsperioder, skal i fornødent omfang medregne forsikrings- eller beskæftigelsesperioder, der er tilbagelagt efter enhver anden medlemsstats lovgivning, som om det drejede sig om forsikringsperioder, der var tilbagelagt efter den for denne institution gældende lovgivning, dog forudsat at beskæftigelsesperioderne ville være blevet anset for forsikringsperioder, hvis de havde været tilbagelagt efter denne lovgivning«.

2. De væsentligste faktiske omstændigheder i den foreliggende sag er følgende: efter at sagsøgerinden i hovedsagen havde været beskæftiget i lang tid som husassistent i Italien, var hun i en kort periode ansat som arbejdstager i Belgien inden for et andet erhverv. Hun anmoder nu om at oppebære ydelser fra arbejdsløshedsforsikringen i Belgien, og under henvisning til den korte tid hun har været beskæftiget i landet, kræver hun, at de ovenfor nævnte to arbejdsperioder sammenlægges. Det skal under-

1 — Oversat fra italiensk.